

Hanna Kowalewska

Sabinka, gm. Siedlce, woj. siedleckie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 12, 18-19

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W bieżącym sezonie skoncentrowano się na badaniach ratowniczych stanowisk leżących w pobliżu dwóch piaskowni przemysłowych zlokalizowanych na III tarasie Kamiennej oraz wschodnio-południowym stoku wzgórza triasowego w Nowym Młynie. Nadal prowadzono również prace geologiczne na obszarze kopalni hematytu. Prace te miały za cel dokładne określenie warunków litostratygraficznych piaskowców wąchockich i zlepieńców dolno-triasowych zawierających żwiry i otoczaki hematytu. Ponadto przeprowadzono prace wykopaliskowe na stokowym tarasie bagna "Babica" w odległości kilkudziesięciu metrów od kopalni.

W pobliżu piaskowni wyeksplorowano wykopy I/78, II/78 i III/78. Wykop I/78 ujawnił obecność niewielkiego skupienia zabytków krzemienianych technokompleksu z tyczakami łukowymi schyłku paleolitu /Allerød/. Wykop II/78 był wykopem jałowym pod względem archeologicznym podczas gdy wykop III/78 dostarczył materiałów krzemienianych niewielkiej pracowni krzemieniarskiej najpewniej należącej do dużego obiektu osadniczego późno-paleolitycznego /technokompleks z tyczakami łukowymi/ badanego w wykopie III/77. Nadal prowadzono prace sondażowe w pobliżu obu piaskowni w celu całkowitego przebadania terenu. W br. wykonano szurfy oznaczone jako 1-5/78.

W rejonie kopalni wykonano 3 wykopy stratygraficzno-geologiczne /I/78, II/78/ oraz rozkopano większy obszar w rejonie zagęszczenia stanowisk przetwórczych i obozowisk użytkowników kopalni /wykop III/78/. Zgodnie z przewidywaniami wykop ten dostarczył bogatych materiałów zabytkowych, późnopalolitycznych związanych głównie z technokompleksem z tyczakami łukowymi /Allerød/. Stwierdza się silne zagęszczenie osadnictwa oraz liczne ślady przetwórstwa hematytowego niewątpliwie związane z częstym zasiedleniem obszarów w najbliższej okolicy kopalni przez jej użytkowników.

SABINKA, gm. Siedlce
woj. siedleckie
Stanowisko 1

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Hanna Kowalewska.
Finansował WKZ w Siedlcach. Pierwszy sezon badań. Stanowisko piaskowe z okresu mezolitu i neolitu.

Stanowisko usytuowane jest na wydmy położonej w pobliżu przystanku kolejowego Sabinka. Od północy sąsiaduje z terenami bagiennymi. Badania miały charakter ratowniczy, objęły zachodnią część wydmy.

Przekopano 72 m² powierzchni, otwarto sondaż w bagnie. /2x1 m/, przeprowadzono dołkowania, zebrano też materiał z całej powierzchni wydmy, wyróżniając skupiska.

Uzyskano łącznie 2 401 zabytków krzemienianych /w tym ok. 160 rdzeni i narzędzi/ oraz 743 fragmenty ceramiki. Materiał krzemieniany -

rdzenie, półsurowiec, narzędzia i odpadki - ma na ogół małe rozmiary. Surowcem był głównie krzemień narzutowy, spotyka się również krzemień świeciechowski i czekoladowy. Wśród narzędzi najliczniejsze są drapacze i skrobacze, odłupki i wióry łuskane oraz zbrojniki /trapezy i trójkąty/. Wystąpiły pojedyncze egzemplarze rylców, przekuwaczy i grocików trójkątnych powierzchniowo retuszowanych.

Materiał ceramiczny pochodzi z naczyń płaskodennych, wykonanych z gliny o dużej ilości gruboziarnistej domieszki mineralnej oraz z naczyń cienkościennych, o krawędziach karbowanych, zdobionych wypychanymi od wewnątrz dołkami.

Materiały przechowywane są w PMA.

SROMOWCE NIŻNE, gm. Czorsztyn
woj. nowosądeckie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadzili Jacek Rydlewski i Paweł Valde-Nowak pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Janusza K. Kozłowskiego. Finansował WKZ w Nowym Sączu i Komisja Archeologiczna Oddziału PAN w Krakowie. Drugi sezon badań. Obozowisko z paleolitu schyłkowego.

Badania podjęto w zachodniej części stanowiska, w miejscu oddalonym od wykopu zeszłorocznego o 7 m. Wytoczono wykop IV/78, o wymiarach 6 x 3 m, który dostarczył 753 wyrobów kamiennych, w tym 59 narzędzi. Struktura grupy narzędzi, łącznie z egzemplarzami uzyskanymi w roku ubiegłym, przedstawia się następująco: drapacze /32%, rylce /16%, przekuwacze /7%, półtylczaki /6%, tylczaki /15%, odłupki retuszowane i wnekowe /17%, zgrzebła /3%, narzędzia kombinowane /4%. Podstawowym surowcem do produkcji wyrobów był radiolaryt barwy czerwonej, zielonej i stalowo-szarej, pochodzący ze złóż pienińskich. W kilku wypadkach stwierdzono użycie krzemienia jurajskiego podkrakowskiego. Wystąpiły też dwa wyroby z obsydianu.

Badania tegoroczne miały między innymi na celu określenie rozmiarów procesu koluwalnego na stanowisku i wpływ tego zjawiska na dyslokację zabytków. Uzyskano pewność co do faktu występowania pewnej ilości zabytków w obrębie warstwy III /jasno-brunatna glina rezydualna/. Prawdopodobnie warstwa III stanowi pierwotne złożę zalegania materiału. Równocześnie obserwacje terenowe, w połączeniu z faktem ujawnienia składanek pomiędzy wyrobami wskazują, że przemieszczenie materiału nie mogło być duże. Stwierdzono także większą miąższość warstwy II /koluwium stokowe/ w badanej części stanowiska, a także wyraźnie większe nasycenie zabytkami w tej partii obozowiska. Po obu sezonach wydaje się, że mamy do czynienia z rodzajem przydomowej pracowni wytwórczej, bazującej na surowcu miejscowym - radiolarycie pienińskim. Potwierdzone to jest przez znaczną liczbę rdzeni /40 egzemplarzy/